

Dansvoorstelling Wiek op Zeeland Nazomer Festival 'adembenemend mooi'

VIDEO | NEELTJE JANS - Op Neeltje Jans draait een extra molen deze dagen. Aan de voet van een windturbine wentelt de Wiek van Boukje Schweigman op muziek van Douwe Eisenga. Betoverend, dwingend, onontkoombaar.

Jan van Damme 22-08-18, 22:13 Laatste update: 23-08-18, 09:01

Pfoeh, even bijkomen.

Hard gefiets?

Nee, ik kom net terug van Neeltje Jans, van de dansvoorstelling *Wiek*.

Hmm, dans. Puf je daarom zo?

Ja en nee. Wat ik bedoel: als er iemand zou moeten bijkomen, dan zijn het de drie danseressen wel. Maar ik moet zelf ook utpuffen. Adembenemend, zo mooi vind ik het.

Wat is er te zien dan?

Ken je Neeltje Jans, het natuurgebied? Ze hebben daar een ronde danspiste gemaakt, pal onder één van de grote windturbines. Je verzamelt bij de ingang van Deltapark Neeltje Jans. Daar mag je ook parkeren. Achter een slagboom, voor 5,- euro, dat had ik niet verwacht in het buitengebied. Vandaar wandel je zo'n tien minuten naar het openluchttheaterje. Over de duintjes, een pad tussen de struiken en langs het water. De maan weerspiegelt in de Oosterschelde. Hoog in de lucht hoor je, als je goed luistert, de wieken suizen van de windturbines. Zo kom je in de stemming.

▲ @ Lex de Meester

Het klinkt best sprookjesachtig.

Niet alleen de wandeling, ook de voorstelling zelf brengt je in een andere wereld. Je komt binnen in wat nog het meest lijkt op een arena voor wagenrennen. Een rond speelveld met een vloer van keurig aangeharkt zand. Er is meteen beweging, omdat er een horizontaal bevestigde, driearmige wiek ronddraait. Als je het voor ogen wil hebben: zie de armen van de wiek als lange, witte boekenplanken, die krap een halve meter boven het zand ronddraaien. Ik heb even gekeken, naar mijn idee maakte de wiek op het toneel evenveel omwentelingen als die van de windturbine, hoog boven ons hoofd.

▲ @ Lex De Meester

Zo'n bühne, die lijkt me niet echt geschikt voor dans.

Dan moet je echt gaan kijken. Er zijn drie toegangspoorten. Zo heeft elke danseres een eigen entree. Ze stappen binnen, met een blik van: waar ben ik nou terecht gekomen. Best spannend. Want hoe gaan ze om met de ronddraaiende wiek? Aanvankelijk zijn ze verrast als de armen van de wiek hen dwingen om in beweging te komen. Op blote voeten. Eerst lijken ze weigerachtig. Dan, na verloop van tijd, krijgen ze er plezier in en dagen ze de wiek uit om hen te volgen. Wat ik wel bijzonder vind: af en toe stappen, dansen ze recht op je af. Alsof je als publiek deel uitmaakt van hun wereld.

Heeft zo'n voorstelling ook een diepere betekenis?

Na afloop hoorde ik gemurmel over de nietige mens, de tredmolen van het leven, dat de wiek symbool staat voor de dwingende, uitputtende sleur van alledag. De voorstelling draaide op muziek van onze eigen Douwe Eisenga uit Middelburg. Stuwende ritmes, bijna hallucinerende herhaling - zo mooi, ik ben misschien al twintig jaar in de ban van zijn muziek. Logisch dat theatermaker Boukje Schweigman hem heeft omarmd. Voor *Wiek* slaat Eisenga de maat, hij regeert de dans en bepaalt hoe snel de wiek wentelt.

▲ Foto uit voorstelling Wiek. © Lex De Meester

Gaat die harder draaien dan?

Loeihard, om bang van te worden. Nadat de danseressen zich met de wiek verzoend lijken te hebben, er mee kunnen spelen, wordt die bedreigend. Ze moeten rennen en duiken om de zwepende armen te ontwijken. Met een uithoudingsvermogen à la Maarten van der Weijden, zo voelt het als je hen bezig ziet. En ondanks die uitputtingslag blijft het dans - hun vallen, duiken, springen, tiggeren levert een georkestreerd schouwspel op. In het zand bijten krijgt een nieuwe betekenis. Ik was bij de eerdere ZNF-uitvoering, negen jaar geleden achter de skihaal bij Termeuzen. Toen heb ik mijn handen blauw geklapt. Dat doe ik nu weer, nog harder.